GIRONA NOTICIES.COM
+ Periodisme

Francesc Candel, un home a recordar per molt.

Opinió | 24/11/2007 | 11:55

Avui és un autor d'immensa popularitat que té en proporció semblant lectors i també devots de la seva aura.

El passat dia 23 de novembre moria a Barcelona l'escriptor i activista polític i social, Francesc Candel (El Racó d'Ademús, País Valencià, 1924). Militant comunista i antifranquista i senador pel PSUC, Candel havia fet de l'art de l'escriptura la seva vocació profunda, que havia portat a terme amb un estoïcisme exemplar. Una vocació que malgrat haver estat plena de contratemps, penúria econòmica, processos judicials, prohibicions i amenaces personals, també el va esperonar en el seu entestament a crear una obra literària duradora i reconeguda. Avui és un autor d'immensa popularitat que té en proporció semblant lectors i també devots de la seva aura. Escriptor incansable, va publicar més de quaranta llibres entre narrativa, assaig, memòries i teatre. És ben cert que sense l'exemple de personatges amb la categoria humana i intel.lectual d'un Francesc Candel, mai no s'hauria pogut insistir en aquest difícil camí de les lletres i el compromís fervent amb el poble.

Personalment sóc del parer que el desaparegut escriptor es pot equiparar a aquells precursors de l'anomenat nou periodisme forjat als EUA per personatges com Tom Wolfe, que en llibres com La foguera de les vanitats dibuixa un escenari amb una visió polièdrica de la societat de Nova York i de la seva part fosca, o com en una l'altra obra magna de Truman Capote, A sang freda on es narra la veritable relació d'un assassinat múltiple i les seves conseqüències, i que és la història d'un crim monstruós convertit en obra d'art gràcies a l'ofici i a la sensibilitat del narrador d'aquesta novel•la de no-ficció, i que planteja el món i l'actualitat informativa en un model més pròxim a la realitat quotidiana. Penso indefectiblement que Candel va ser un precursor d'aquest nou periodisme, i va forjar la seva obra literària entre les penalitats a les que abans faig esment, però també va buscar una fòrmula d'aproximació a les bases menys cultivades precisament per aportar-los la realitat dels canvis que s'anaven esdevenint en aquella fosca Espanya franquista.
Potser per això Francesc Candel no ha estar mai reconegut amb premis de caràcter convencional, perquè ell en si mateix ja no es podia adjectivar de tal manera, i encara molt menys el producte literari que plasmava perquè arribés a tota mena de gent, preparada o no, tal com feien Wolfe o Capote.

Penso, pel poc que el vaig conèixer en un temps en que coincidia amb ell cada setmana al programa del Matí de Josep Cuní de Catalunya Ràdio, emissora on jo treballava aleshores, i per les impressions que es desprenen del meu amic i company Genís Sinca, periodista i biògraf del desaparegut intel•lectual, que Candel era capaç d'inventar-se aquest nou paisatge literari molt allunyat del convencional, i que deixava a banda els canons generalistes per passar a la descripció directa en tots els sentits. Això es pot observar clarament quan explica aquella Barcelona dels anys 50, i parla molt adjectivadament de la Catalunya apostatada d'aquell llòbreg règim militar dictatorial, on la sola menció a la paraula cultura significava anar directament al llistat dels proscrits d'aquells excelsos representants aculturals.

Exemples de llibres com Els altres catalans, que per cert li va costar enemistats manifestes entre molts dels seus conveïns, que no van entendre que el missatge que contenia era positiu i no pas negatiu; Donde la ciudad cambia su nombre, que fa referència al barri de la Zona Franca on vivia i ha viscut fins a la seva mort, lloc que va concentrar bona part de la immigració del sud

d’Espanya arribada a Catalunya a partir dels anys 40, i en el qual feia una proclama i un auguri futur de les mancances que tindría la vivenda a Barcelona quatre dècades després, o sigui avui.
La parròquia de Nostra Senyora del Port va veure desfilar tota mena de persones pròximes a l’escriptor finat, entre les quals hi havia amics, veïns i personalitats polítiques molt diverses, en un ampli reconeixement pòstum comú dels que el coneixien i dels que no, però sobretot dels que havien seguit fidelment la seva trajectòria literària. Molts d’aquests assistents també van deixar la seva dedicatòria a la biblioteca del barri on va viure sempre, la Zona Franca, i que porta el seu nom.

Com tota persona rellevant Candel també va tenir detractors i enemics, que paradoxalment van ser i pertanyer a la seva mateixa condició social. I això va succeïr pel protagonisme acaparat, i pel fet que va tenir molt bona rebuda entre les masses humils, malgrat que, tal com dic abans, els continguts del Llibre els altres catalans, on tracta els habitants del seu barri i d’altres formats per la immigració de xarnegos i s’ho diu alhora a si mateix, no van agradar els que no van entendre que precisament aquesta era la manera de contrubuïr al canvi de denominació d’aquestes persones que, per les seves mancances i per la seva poca preparació cultural estaven condemnats a la marginació social que representaven perfectament uns límits urbanistics. Candel va voler canviar aquesta denominació de xarnegos per la de els altres catalans, cosa que va aconseguir en bona mesura gràcies a la difusió del seu missatge pels mitjans de comunicació que van veure en la seva iniciativa una possibilitat molt important d’integració social de moltes persones, i a la gran acceptació que els catalans nadius van tenir d’aquesta proposta, precisament sorgida d’algú que no pertanyia al seu segment social ni formava part de les seves mateixes arrels. Malgrat això, el desconeixement, la ignorància, la incomprensió i la intolerància de molts d’aquests altres catalans en sentir-se suposadament insultats, va fer que Candel fes una proclama pública i es disculpés amb aquests conveïns que no l’havien interpretat adeqüadament. El temps però, sempre posa les coses al seu lloc i reconeix la vàlua i l’esforç de les persones. Francesc Candel ens deixa un llegat cultural molt important, i una herència literària que servirà, entre moltes altres coses, perquè les generacions venidores entenguin una part de la història d’un temps molt fosc i difícil de Barcelona i de Catalunya, i que els és absolutament aliena. Descansa en pau amic Candel.

Autor: Santi_C
Santi_C

https://gironanoticies.com/noticia/4530-francesc-candel-un-home-a-recordar-per-molt.htm